

Частина 1
Українська мова

Завдання 1–10 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи *бланк А*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

1. На перший склад падає наголос у слові
А щавель
Б злегка
В жаркий
Г звести

2. НЕПРАВИЛЬНО утворено відмінкову форму числівника в реченні
А Деякі представники лускатих плазунів мають хребет із *чотирьохсот* однакових хребців.
Б Відомо близько *двохсот двадцяти* видів черепах із кістковим панциром, у якому міститься тулуб.
В Досліджено, що швидкість польоту бабки може сягати *ста п'ятдесяти* кілометрів за годину.
Г Динозаври були панівною групою тварин близько *шестидесяти мільйонів* років тому.

3. НЕ ПОТРЕБУЄ редагування речення
А Вища школа активно впроваджує в навчальний процес інноваційні технології.
Б Молодь України – це передовий авангард нашої незалежної держави.
В Ще й досі тривають дискусії та суперечки вчених щодо походження видів.
Г Важко уявити сучасне життя без засобів масової інформації та мас-медіа.

4. Відокремленим означенням НЕ МОЖНА замінити підрядну частину в реченні
А Листя під кленом було схоже на гору печива, яке щедро посипали цукровою пудрою.
Б Дітлахи з підстрибом побігли в кінець греблі, яку було обсаджено густими вербами.
В Гості захоплено роздивлялися стіл, який застелили майстерно вишитою скатертиною.
Г Щука – річковий хижак, який полює на дрібну рибу в безмежних водних просторах.

5. Лексичну помилку допущено в рядку
А виключні здібності
Б поверхове уявлення
В громадська думка
Г виконавча влада

6. Іменником є виділене слово в реченні
А Яке *добре* гостювання було завжди в бабусі!
Б З усіх іспитів він отримав «*добре*».
В Мені давно не було так *добре* й затишно.
Г У нього було *добре*, щире серце.

Прочитайте текст і виконайте завдання 7–10.

(1) Людина загубила кому й почала боятися складних речень, шукаючи простенькі *фрази*. (2) За примітивними репліками прийшли елементарні думки. (3) Потім вона прогавила знак оклику й стала говорити монотонно, з однаковою інтонацією. (4) Пізніше людина десь «посіяла» знак питання й припинила запитувати: жодні *події* не цікавили її, де б вони не відбувалися: у космосі, на землі чи навіть у власній квартирі. (5) Ще через кілька років наша роззява загубила [...] і перестала пояснювати іншим свої *вчинки*. (6) Бідолаха не могла висловити жодної ідеї, увесь час когось цитувала користуючись лише лапками, а згодом не стало і їх, у неї залишилася тільки крапка. (7) Бережіть розділові *знаки*...

7. Спонукальним є речення
- А друге
  - Б п'яте
  - В шосте
  - Г сьоме
8. На місці пропуску в п'ятому реченні має бути слово
- А двокрапку
  - Б тире
  - В крапкі
  - Г дужкі
9. Пунктуаційну помилку допущено в реченні
- А першому
  - Б третьому
  - В п'ятому
  - Г шостому
10. У формі називного відмінка вжито іменник
- А фрази
  - Б події
  - В вчинки
  - Г знаки

Завдання 11–23 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А!

Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

11. Звук [ð] треба вимовляти на місці пропуску в усіх словах рядка
- А на[..]звуковий, [..]іалог, му[..]рець
  - Б баске[..]бол, пі[..]ручник, по[..]орож
  - В пі[..]ніжжя, приро[..]ний, б[..]жілка
  - Г моло[..]єць, [..]оціальний, [..]звінкий
  - Д рі[..]ний, ін[..]ивід, проїз[..]ний

12. Правил уживання великої літери дотримано в усіх рядках, ОКРІМ
- А Данило Галицький, Ярослав Мудрий, Нестор Літописець
  - Б Західна Європа, Республіка Польща, Південне Полісся
  - В Біла Церква, Мала Олександрівка, Холодний Яр
  - Г Київська Русь, Золота Орда, Чортомлицька Січ
  - Д Чумацький Шлях, Великий Віз, Комета Галлея
13. Неповним є речення
- А Вишукано говорити – значить красиво думати.
  - Б Наша мова – одна з найбагатших у світі.
  - В Слово – ось дивний витвір розумної людини.
  - Г Джерело красномовства – у нашому серці.
  - Д Прекрасна справа – влучно володіти словом.
14. НЕПРАВИЛЬНО розставлено розділові знаки при прямій мові в реченні
- А «Слово – перше дзеркало духу, – казав Петрарка, – а дух – головний поводитир слова».
  - Б «Кожний українець повинен знати одну-дві чужі мови, – писав Борис Грінченко, – і вчити змалечку того своїх дітей».
  - В «Якщо ми не дамо народові можливості вчитися своєю мовою, він стане вчитися чужою – і наша нація зникне», – стверджував Микола Костомаров.
  - Г Панас Мирний писав: «Найбільше славиться поміж людьми той народ, у якого його мова розвинута та збагачена творами всякого письменства».
  - Д «Зречення рідної мови призводить до найбільшої кари – духовного каліцтва, – говорив Г. Нудьга і додавав – Дорослі мають пам’ятати цю велику істину й прищеплювати її своїм дітям».
15. Прочитайте речення (*цифри в дужках позначають наступне слово*).
- (1)Виробле(н,нн)і віками найкращі форми (2)віта(н,нн)ь у (3)повсякде(н,нн)ому (4)спілкува(н,нн)і – це не якась забаганка, а наш (5)буде(н,нн)ий етикет, наша культура (6)взаєми(н,нн).
- Без подвоєних літер треба писати слова, позначені цифрами
- А 1, 2, 3
  - Б 2, 4, 6
  - В 1, 4, 5
  - Г 3, 4, 6
  - Д 1, 2, 6
16. Апостроф на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка
- А зім..ятий, реп..ях, жираф..ячий
  - Б матір..ю, між..ярусний, бур..ячок
  - В з..еднати, кур..йозний, міжгір..я
  - Г тім..я, розв..язання, св..ятковий
  - Д кав..ярня, черв..як, медв..яний
17. Закінчення *-ю* у формі орудного відмінка однини треба писати в усіх іменниках рядка
- А папороть, лють, насип
  - Б бандероль, ступінь, путь
  - В радість, емаль, нежить
  - Г вісь, подорож, накип
  - Д ваніль, розкіш, мігрень

18. Літеру *e* на місці пропуску треба писати в усіх словах рядка
- А увеч..рі, увічл..во, упередж..ний
  - Б оч..видячки, змал..чку, ч..мдуж
  - В беззаст..режно, гр..мить, змуш..ний
  - Г б..нтежний, к..рівний, кл..котить
  - Д кр..мезний, наб..рати, упевн..ний
19. Потребує редагування речення
- А Формуючи завдяки спорту міцні м'язи, людина вдосконалює своє тіло.
  - Б Спорт загартовує й характер, виховуючи наполегливість і силу волі.
  - В Тренуючи різні групи м'язів, не забувай розвивати й свій інтелект.
  - Г Зміцнівши фізично, завжди ставай на захист слабших за тебе.
  - Д Попрацювавши на різних тренажерах, спорт стане ще більш корисним.
20. Помилку в написанні особових закінчень дієслів допущено в рядку
- А біжать, течемо
  - Б скачуть, шепочимо
  - В бачать, булькаємо
  - Г полють, кричимо
  - Д поборють, варимо
21. Разом треба писати всі слова в рядку
- А світло/непроникний, світло/сірий, світло/стійкий
  - Б біло/кам'яний, біло/золотистий, біло/сніжний
  - В ясно/окий, ясно/блакитний, ясно/головий
  - Г темно/барвний, темно/водний, темно/вишневий
  - Д ніжно/тонний, ніжно/колірний, ніжно/шкірий
22. Подвоєні літери треба писати на місці пропуску в усіх словах рядка
- А іл..юмінація, ім..іграція, Брюс..ель
  - Б ал..о, гол..андець, Дарданел..и
  - В Апол..он, ал..егорія, брут..о
  - Г мадон..а, ан..отація, Ген..адій
  - Д Стел..а, сюр..еалізм, апел..яція
23. Виділене слово є сполучником, і його треба писати разом у реченні
- А *Як/би* мені хотілося, щоб літо ніколи не закінчувалося!
  - Б *Про/те*, що сьогодні свято, ми дізналися випадково.
  - В *Як/би* ви прокинулися раніше, то не запізнилися б.
  - Г Станьте *за/те* дерево, у якого розкішна крона.
  - Д Поміркуйте *про/те*, що порадити своїм друзям.

У завданнях 24–28 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у *бланку А* на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви). Усі інші види Вашого запису в *бланку А* комп'ютерна програма реєструватиме як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи *бланк А*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

24. У відповідніть фразеологізм із його значенням.

	<i>Фразеологізм</i>	<i>Значення</i>																					
1	ловити ґав	А марно трудитися	А Б В Г Д																				
2	ловити кожне слово	Б скористатися нагодою	1 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				
3	ловити кожну мить	В цінувати час	2 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				
4	ловити момент	Г уважно слухати	3 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				
		Д нічого не робити	4 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				

25. З'ясуйте, які однорідні члени є в кожному реченні.

	<i>Члени речення</i>	<i>Приклад речення</i>																					
1	підмети	А Дивитися й питати – це складна наука.	А Б В Г Д																				
2	присудки	Б Пробачай помилки іншим, але не собі.	1 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				
3	додатки	В Робота була копітка, складна, але цікава.	2 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				
4	означення	Г Не снідавши, не обідавши, побігли працювати.	3 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				
		Д Від власної праці отримаєш плід солодкий, смачний.	4 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				

26. Доберіть приклад до кожного виду односкладного речення.

	<i>Вид односкладного речення</i>	<i>Приклад речення</i>																					
1	означено-особове	А Решетом води не наносиш.	А Б В Г Д																				
2	неозначено-особове	Б І все на світі треба пережити.	1 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				
3	узагальнено-особове	В В Олешківських пісках тополя бовваніє.	2 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				
4	безособове	Г Навесні на розпутті викопали криницю.	3 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				
		Д Припливайте до колиски, лебеді, як мрії.	4 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				

27. Доберіть приклад до кожного виду складного речення.

	<i>Вид речення</i>	<i>Приклад речення</i>																					
1	складносурядне	А Значна частина птахів видає своєрідні мелодійні звуки, які ми традиційно називаємо співом.	А Б В Г Д																				
2	складнопідрядне	Б Для кожного виду характерна особлива пісня, і за допомогою цих звуків птахи спілкуються між собою.	1 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				
3	безсполучникове	В Учені з'ясували: для певних ситуацій той самий птах використовує різні звукові сигнали.	2 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				
4	складне з різними видами зв'язку	Г Звуками птах повідомляє, що шукає пару, попереджає про небезпеку, і, навіть ізольований від свого виду, він усе одно співатиме, як і його родичі.	3 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				
		Д Деякі пернаті навчилися наслідувати окремі штучні звуки, пісні інших видів птахів, а іноді й звуки людської мови.	4 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>																				

28. З'ясуйте, якими частинами мови є виділені слова в реченні (цифра позначає наступне слово).

Лайка – (1)екологічно (2)шкідливе явище, (3)насичене (4)негативом.

- А іменник
- Б прикметник
- В прислівник
- Г форма дієслова (дієприкметник)
- Д форма дієслова (дієприслівник)

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Читання й аналіз тексту

Завдання 29–33 мають по чотири варіанти відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в бланку А згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у бланку А, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи бланк А!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

Прочитайте текст (цифри в дужках позначають номери рядків)
і виконайте завдання 29–33.

Ветеран неба

(1–6) АН-2 потрапив до книги рекордів Гіннеса як єдиний у світі літак, виробництво якого триває понад 60 років. А нещодавно легендарний «кукурудзник» відсвяткував свій ювілей: йому виповнилося 70!

(7–16) Щодо АН-2 доречні всі слова з префіксом най-, і не лише тому, що він найбільший у світі одномотор-

ний біплан. Сімдесят років цей літак був найпопулярнішим у світі серед аеропланів такої конструкції, універсальним і надзвичайно потрібним в усіх галузях господарства. Він літав на різних висотах за будь-яких природно-кліматичних і погодних умов, зрошував ліси й обробляв добривами поля (якийсь час це були переважно посіви кукурудзи), dopravляв пошту й вантажі, перевозив людей (від парашутистів до селян, бувало, разом зі свійськими тваринами), допомагав дістатися місця геологам, рятував життя мешканцям віддалених районів.

(17–21) Уперше АН-2 здійнявся в небо 31 серпня 1947 року. Маленький, легкий, здатний швидко змінювати напрям руху, він був улюбленцем пілотів і першим захопленням свого творця – Олега Антонова. Однак народження первістка легендарної серії АН не було легким. Щоразу, коли авіаконструктор пропонував розробку, вона йшла врозріз із головною тенденцією в розвитку авіації.

(22–26) На початку 30-х років минулого століття біплани були чи не єдиним типом літака. Тихохідні, але доволі маневрові, вони мали надзвичайно короткі розбіг та зліт і таку ж посадку, здіймалися в повітря з будь-яких аеродромів та навіть із міських вулиць! У 1940 році Олег Антонов заявив про ідею сконструювати власний літак із такими ж характеристиками.

(27–35) Це була епоха яскравих рекордів і дальніх перельотів. Олег Антонов же прагнув побудувати машину не для досягнення найвищих результатів, а для повсякчасних потреб людини. Він бачив, як мало в країні доріг і як багато населених пунктів, відрізаних від цивілізації, і тому з надією дивився в небо, розумів, що потрібний тихохідний літак, який здійснював би рейси місцевого значення, не потребуючи добре обладнаних аеродромів. Конструктор був упевнений в очевидній користі свого задуму, але несподівано проект було відхилено: запропоновану модель сприйняли як анахронізм. Передвоєнний час вимагав високих швидкостей, притаманних радше винищувачам, ніж транспортним літакам.

(36–43) У воєнні роки попри надзвичайну зайнятість О. Антонов не полишав ідеї створення нешвидкісного біплана й до найменших деталей розробив креслення майбутнього літака. Другу спробу реалізувати свій задум авіаконструктор здійснив уже після війни. У 1946 році він звернувся до Олександра Яковлева – на той час заступника народного комісара авіаційної промисловості. Крок був майже безнадійним: пропозиція О. Антонова знову не потрапляла до авіаційного тренду, адже наставав час реактивної ери. Та несподівано О. Яковлев, який у країні опікувався дослідним літакобудуванням, затвердив проект.

(44–47) Олег Антонов запропонував модель із двигуном, що розвивав би швидкість до 300 км/год. А ще цей біплан міг брати на борт від 800 до 1500 кілограмів вантажу або ж 12 пасажирів. Поєднання таких характеристик надавало літаку великі переваги порівняно з іншими транспортними тихходами.

(48–52) Лише рік знадобився для створення першого дослідного зразка: 31 серпня 1947 року літак успішно здійснив тріумфальний політ. Інакше й бути не могло, адже в одній машині О. Антонов поєднав відразу кілька важливих характеристик: простоту, невибагливість і надійність. Невдовзі серійне виробництво АН-2 було розпочато на Київському авіаційному заводі.

(53–63) Сьогодні в музеї ДП «АНТОНОВ» експонують численні модифікації АН-2. Одна з них, не «перевзуваючись», здійснює посадку як на ґрунт, так і на воду, а заміна шасі на лижі дає змогу їй приземлитися ще й на сніг. Справжній «усюдиліт»! Також створено нове втілення цього довгожителю – АН-2-100. У нього дещо гостріший ніс, під яким розміщено в півтора раза потужніший двигун українського виробництва. Завдяки цьому в біплана більші вантажопідйомність і висота польотів, зросла й швидкість. Ця модель уже встановила світовий рекорд із підйому найбільшої ваги для машин такого класу: три тонни двісті кілограмів на висоту майже 3 кілометри за 12 секунд. Натомість звичайний АН-2 піднімає удвічі менший вантаж та ще й у два рази довше. Ба більше, новий АН працює на дешевшому авіаційному пальному порівняно з іншими «залізними птахами».

(64–66) Створений Олегом Антоновим літак і через 70 років по-справжньому потрібний. Новий мотор дав йому друге життя, тож можемо бути впевненими: свій столітній ювілей цей унікальний небесний тихохід святкуватиме в повітрі.

За матеріалами Інтернет-джерел

29. За текстом, назву «кукурудзник» літак АН-2 отримав через те, що він
- А часто перевозив зібраний селянами врожай кукурудзи
  - Б легко міг сідати на поля, де вирощували кукурудзу
  - В розкидав добрива переважно над посівами кукурудзи
  - Г був розфарбований у яскраві жовто-зелені кольори
30. Основну думку тексту відображено у твердженні
- А АН-2 – це справжня легенда не лише вітчизняної, а й світової авіації.
  - Б Поза сумнівом, свій сторічний ювілей АН-2 святкуватиме в повітрі.
  - В Олег Антонов досягнув своєї мети, бо врахував нагальні потреби часу.
  - Г Експонати музею ДП «АНТОНОВ» – свідчення постійної модернізації популярного біплана.

31. За логікою автора, причину того, що народження первістка легендарної серії АН не було легким, вказано в усіх реченнях, ОКРІМ
- А Перед війною від конструкторів вимагали створення високошвидкісних моделей літаків.
  - Б Проект, який пропонував О. Антонов, щоразу не відповідав головній на той час тенденції в розвитку авіації.
  - В У повоєнний час із настанням реактивної ери до тренду потрапляли високошвидкісні літаки.
  - Г Проекти одномоторного біплана, що їх створював Олег Антонов, випереджали свій час.
32. Як свідчить фото літака АН-2, таку модель називають біпланом, бо на відміну від монопланів вона має
- А два додаткові передні колеса
  - Б дві лижі, якими замінюють шасі
  - В дві пари крил одна над одною
  - Г два пропелери в носовій частині
33. Літак АН-2 мав переваги над іншими моделями завдяки всім названим у тексті проектним характеристикам, ОКРІМ
- А швидкість до 300 км/год завдяки потужному двигуну
  - Б зліт із невеликих необладнаних майданчиків і така сама посадка
  - В вантажопідйомність від 800 до 1500 кілограмів та ще й 12 пасажирів
  - Г перельоти на різних висотах за різних погодних умов

Частина 2

Українська література

Завдання 34–53 мають по п'ять варіантів відповіді, серед яких лише один правильний. Виберіть правильний, на Вашу думку, варіант відповіді, позначте його в *бланку А* згідно з інструкцією. Не робіть інших позначок у *бланку А*, тому що комп'ютерна програма реєструватиме їх як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи *бланк А*!
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

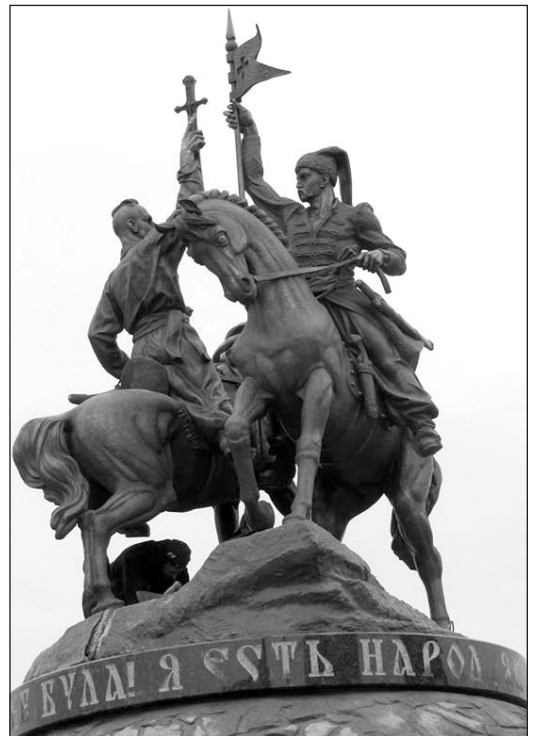
34. Рядки
*Там у полі криниченька,
Навколо пшениченька.
Там женчики жали,
Золоті серпи мали...*
узято з
- А календарно-обрядової пісні
  - Б народної балади
  - В родинно-побутової пісні
  - Г історичної пісні
  - Д суспільно-побутової пісні
35. «Немає гіршої муки, як хворіти думками, а хворіють думки, позбавляючись природженого діла», – стверджує у своєму творі
- А Григорій Квітка-Основ'яненко
  - Б Пантелеймон Куліш
  - В Григорій Сковорода
  - Г Іван Котляревський
  - Д Тарас Шевченко

36. Послідовність розгортання подій твору «Енеїда» дотримано в рядку
- А сон Енея про батька – гостювання в Дідони – подвиг Ниса та Евріала – поєдинок Енея з Турном
  - Б гостювання в Дідони – сон Енея про батька – подвиг Ниса та Евріала – поєдинок Енея з Турном
  - В подвиг Ниса та Евріала – поєдинок Енея з Турном – гостювання в Дідони – сон Енея про батька
  - Г сон Енея про батька – подвиг Ниса та Евріала – поєдинок Енея з Турном – гостювання в Дідони
  - Д гостювання в Дідони – сон Енея про батька – поєдинок Енея з Турном – подвиг Ниса та Евріала

37. Повістяр зі слободи Основа написав народною мовою перший прозовий твір
- А «Чорна рада»
  - Б «Наталка Полтавка»
  - В «Кайдашева сім'я»
  - Г «Земля»
  - Д «Маруся»

38. В Умані встановлено пам'ятник очільникам козацько-селянського повстання – героям твору
- А «Гайдамаки»
  - Б «Чорна рада»
  - В «Я (Романтика)»
  - Г «Україна в огні»
  - Д «Маруся Чурай»

39. Правильним твердженням щодо твору «Чорна рада» є
- А Матвій Гвинтовка був власником хутора Хмарище
  - Б Петро Шраменко намагався визволити Якіма Сомка з темниці
  - В Іван Шрам викупив з турецької каторги Василя Невольника
  - Г Брюховецького обрали гетьманом на чорній раді під Ніжином
  - Д Божий чоловік порівняв Михайла Череваня з Яремою Вишневецьким
40. Уривок «Діло з грушею скінчилось несподівано. Груша всохла, і дві сім'ї помирились. В обох садибах настала мирнота й тиша» у творі «Кайдашева сім'я» є
- А експозицією
  - Б зав'язкою
  - В розвитком дії
  - Г кульмінацією
  - Д розв'язкою

41. Розділи «Січовик», «Піски в неволі», «Слизька дорога», «Розбишацька дочка», «Новий вік», «Так оце та правда?» наявні у творі, у якому є такі персонажі
- А Ярема Галайда й Оксана
  - Б Маруся Дрот і Василь
  - В Кирило Тур і Леся
  - Г Галя Гудзь і Чіпка
  - Д Іван Палійчук і Марічка
42. Правильно утворено пару «персонаж – назва твору» у рядку
- А Лушня – «Наталка Полтавка»
  - Б Націєвський – «Мартин Боруля»
  - В Макогоненко – «Хіба ревуть воли, як ясла повні?»
  - Г Юнона – «Мойсей»
  - Д Черевань – «Кайдашева сім'я»
43. В уривку
- Чого являєшся мені
У сні?
Чого звертаєш ти до мене
Чудові очі ті ясні,
Сумні,
Немов криниці дно студене?*
- провідним художнім засобом є
- А паралелізм
  - Б персоніфікація
  - В антитеза
  - Г епітет
  - Д алегорія
44. «Ходи, Анно, погуляємо! – промовив несміливо й подав їй руку. Вона підняла руки, щоб подати їх йому, та в тій хвилі вмовкла музика. Голосним зойком урвалася одна струна, і все зупинилося на місці» – так, не почавшись, обірвався танець героїв твору
- А «Тіні забутих предків»
  - Б «Кайдашева сім'я»
  - В «Земля»
  - Г «Три зозулі з поклоном»
  - Д «Чорна рада»
45. *І схочеш ти вернуть собі,
Як Фауст, дні минулі...
Та знай: над нас – боги скупі,
Над нас – глухі й нечулі...* –
- переконаний ліричний герой твору
- А Миколи Вороного
  - Б Лесі Українки
  - В Олександра Олеся
  - Г Павла Тичини
  - Д Максима Рильського

46. *Хмари осінні, весна золота, молодії літа, барвисті квітки, зірка провідна* – це художні образи поезії
- А «Заповіт»
  - Б «Contra spem spero!»
  - В «Блакитна Панна»
  - Г «Чари ночі»
  - Д «De libertate»
47. Київський неокласик є автором твору
- А «Contra spem spero!»
  - Б «О панно Інно, панно Інно...»
  - В «Любіть Україну»
  - Г «Балада про соняшник»
  - Д «Молюсь і вірю. Вітер грає...»
48. *«Чому так сталося, що мати змушена притулятися до згасаючого серця свого блудного сина, який заплутався на трагічних дорогах революції?..»* – сказано про твір
- А Павла Губенка
  - Б Панаса Рудченка
  - В Івана Лозов'ягіна
  - Г Миколи Фітільова
  - Д Івана Тобілевича
49. *«На його зшитки із записами лекцій виник такий попит, що їх вирішено розмножити на машинці. Зокрема в галузі теорії ймовірності та вищої математики він зразу піднісся на ступінь загально визнаного маестро»* – сказано про
- А Мокія Мазайла
  - Б Степана Радченка
  - В Григорія Многогрішного
  - Г Михайла Федорчука
  - Д Василя Кравчину
50. *«Антонич був хрущем і жив колись на вишнях»,* – говорить про себе автор рядків
- А *Задивляюсь у твої зіниці
Голубі й тривожні, ніби рань...*
  - Б *Має крилами Весна
Запашна,
Лине вся в прозорих шатах,
У серпанках і блаватах...*
  - В *Хай на ньому цвіте росяниста доріжка,
І зелені луги, й солов'їні гаї...*
  - Г *Ви знаєте, як липа шелестить
у місячні весняні ночі?..*
  - Д *Прийшли лемки у крисанях
і принесли місяць круглий...*

51. Слова «*За що ми б'ємось? За що умираємо? ...Вороги наші б'ються за особисті багатства, за владу над нашою землею... Ми б'ємося за те, чому нема ціни в усьому світі, – за Батьківщину...*» належать
- А Василю Кравчині
  - Б Тарасові Мазайлу
  - В Григорію Многогрішному
  - Г Михайлові Федорчуку
  - Д Максимові Гудзю
52. *Безмежжя! Зачарований тобою,
Пливу в тебе! В твій п'яний синій хміль!* – стверджує ліричний герой твору
- А Ліни Костенко
  - Б Івана Драча
  - В Василя Стуса
  - Г Євгена Маланюка
  - Д Василя Симоненка
53. Ознаки постмодернізму помітні в рядках
- А *Любіть українок, нехайно любіть!
Даруйте їм вірші і квіти...*
  - Б *Усмішка твоя – єдина,
Мука твоя – єдина,
Очі твої – одні...*
  - В *О, якби в дурні мені не пошитись,
Щоб без свободи не міг я лишитись...*
  - Г *О панно Інно, панно Інно!
Я — сам. Вікно. Сніги...*
  - Д *Минуле, озовися, де ти?
Забуті радощі, жалі...*

У завданнях 54–57 до кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, доберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблицях відповідей до завдань у *бланку А* на перетині відповідних рядків (цифри) і колонок (букви). Усі інші види Вашого запису в *бланку А* комп'ютерна програма реєструватиме як помилки!

Будьте особливо уважні, заповнюючи *бланк А!*
Не погіршуйте власноручно свого результату неправильною формою запису відповідей

54. Установіть відповідність між персонажем та стилем написання твору, у якому діє цей герой.

	<i>Персонаж твору</i>	<i>Стиль</i>						
1	Наум Дрот	А імпресіонізм	А Б В Г Д					
2	Ярема Галайда	Б сентименталізм	1 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>					
3	Галя Гудзь	В романтизм	2 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>					
4	Єгошуа	Г реалізм	3 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>					
		Д неоромантизм	4 <table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"><tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr></table>					

55. Поєднайте епізоди того самого твору.

- Епізод твору*
- 1 персонаж виконує пісню «Ой під вишнею, під черешнею...»
  - 2 темний демон пустелі спонукає героя до сумнівів
  - 3 розмова козацьких старшин напередодні селянського повстання
  - 4 мати віддає сина в найми до багатого козака

- Епізод твору*
- А заможний пан залицяється до вбогої дівчини
  - Б герой виводить свій народ з єгипетського рабства
  - В сирота вирушає на пошуки коханої титарівни
  - Г колишній унтер-офіцер оселяється на хуторі
  - Д персонаж обіцяє не рубати столітнього дуба

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

56. Співвіднесіть присвяту твору з його назвою.

- Присвята*
- 1 Любові всевишній
  - 2 Кононівським полям
  - 3 Своєму батькові Юліанові Я. Кобилянському
  - 4 «Цвітові яблуні»

- Назва твору*
- А «Три зозулі з поклоном»
  - Б «Contra spem spero!»
  - В «Я (Романтика)»
  - Г «Intermezzo»
  - Д «Земля»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

57. Визначте, про якого митця йдеться у висловлюванні.

- Письменник*
- 1 Микола Куліш
  - 2 Остап Вишня
  - 3 Олександр Довженко
  - 4 Михайло Коцюбинський

- Висловлювання*
- А «Після закінчення Другої світової війни емігрував до Німеччини... Біографічний матеріал ліг в основу його романів, де сильна особистість протистоїть тоталітарній системі...»
  - Б «Серед його улюблених занять були мисливство та рибальство, які давали можливість спостерігати красу природи, і це виливалося на папері в дивовижному поєднанні гумору з тонким ліризмом...»
  - В «Починав як художник-карикатурист, писав прозу й кіносценарії, працював військовим кореспондентом, але всесвітню славу здобув як режисер кіно...»
  - Г «Один з найбільш цікавих експериментаторів у прозі початку ХХ ст., у творах якого “залізна рука города” хоче наздогнати оповідача, а три білі вівчарки символізують різні прошарки тодішнього суспільства...»
  - Д «Його модерна драма знайшла сценічне втілення в театрі Леся Курбаса “Березіль”. Це була творча взаємодія великого режисера й великого драматурга...»

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

